

T Á J É K O Z T A T Ó

a Nyugat-Nílushi (WEST-NILE) vírus okozta fertőzésekről

A betegség kórokozója:

1. A Flaviviridae családba tartozó, pozitív egyszálú RNS-t tartalmazó nyugat-nílushi vírus, melyet 1937-ben Uganda West Nile tartományában megbetegedett személy véréből izoláltak először. A vírus Afrika, Európa, a Közel-kelet, Nyugat- és Közép-Ázsia, Óceánia, és legutóbb Észak-Amerika egyes területein honos. **Hazánkban mindkét**, jelenleg számontartott **genetikai vonalba** tartozó – súlyosabb, illetve kevésbé súlyos megbetegedéseket okozó – vírus megtalálható. Az 1999-ben Magyarországon gyűjtött vérminták **szeroepidemiológiai vizsgálata** során 5312 vizsgált személy közül 30 fő (**0,56%**) esetében volt igazolható a nyugat-nílushi vírus által okozott fertőzés **átvérszeltsége**. A legnagyobb számban az alföldi megyékben élők között diagnosztizáltak átvérszeltséget (Pest, Jász-Nagykun-Szolnok, Hajdú-Bihar, Bács-Kiskun, Csongrád és Békés megye).

A vírus Magyarországon időről-időre előfordul, és az utóbbi években **át is telet**. A nemzeti referencia-laboratórium **2003-2007. között évente átlagosan hat betegnél** igazolta a nyugat-nílushi vírus kóroki szerepét gyulladással járó idegrendszeri megbetegedésekben.

A fertőzés forrása: Elsődleges gazdák a vadmadarak, emlősök (lovak, macskák, ember) csak véletlenszerűen kerülnek a fertőzési láncba.

Terjedési mód: Az erdei ciklusban az ornithophil csípőszúnyogfajok (Culicidae) a kórokozó vektorai, a városi ciklusban pedig a háziállatokról, más háziállatokról a madár- és embervért egyaránt kedvelő szúnyogfajok viszik át a fertőzést az emberre. Emellett a transzplacentáris, illetve az anyatej által történő átvitel, valamint a vér-, szövet- és szervdonációk révén jut át a fertőzött emberről a fogékony személyre a kórokozó.

Lappangási idő: a láz a fertőzéstől számított 2 – 14 nap között jelenik meg, az idegrendszeri tünetek kezdetéig három hét telhet el, a lappangási idő immunkárosodott személyek esetében hosszabb is lehet.

Tünetek: A fertőzött személyek kb. 80%-a tünetmentes marad. A tünetekkel járó megbetegedések többsége esetén csupán láz (fejfájás, izom-izületi fájdalmak, ritkán émelygés, hányás, hasmenés, köhögés, torokfájás, alkalmanként kötőhártyagyulladás, nyirokcsomó-megnagyobbodás, gyermekeknél maculopapulusus, illetve roseola-szerű bőrkiütés) jelentkezik. Az Amerikai Egyesült Államokból származó adatok szerint a ritka idegrendszeri tünetekkel járó esetek harmadában/negyedében meningitis, a kétharmadában/ háromnegyedében encephalitis tünetegyüttes a jellemző. A megbetegedés 1-2 hét alatt lezajlik, ritka szövődményként hepatitis, pancreatitis és carditis jelentkezik. Több száz vírusterhelt személy közül egyben alakul ki a meningitis vagy encephalitis. A Magyarországon eddig azonosított nyugat-nílushi vírus

által előidézett idegrendszeri megbetegedések közül egy sem végződött halállal. A súlyosabb kimenetelnek a gyermekek, 50 év felettiak és valamely alapbetegségben szenvedők esetében nagyobb a kockázata. Kóroki terápia jelenleg nem áll rendelkezésre.

2. A vírus 1996-97-ben Romániában bukkant fel súlyos járványt okozva. A járvány során közel 1 millió ember fertőződött és a regisztrált 500 meningoencephalitis letalitása 10 % volt. Az Egyesült Államokban 2002-ben több mint 3000 humán fertőzést jelentettek 8,4 % letalitással, a halál oka itt is meningoencephalitis volt.
3. Az OEK Vírusdiagnosztikai osztályán működő Virális Zoonózisok Nemzeti Referencia-laboratóriumában 2008. szeptember 19-én diagnosztizáltak az első két, 2008-ban kezdődött nyugat-nílusi láz megbetegedést. Az ezt követően, október 18-ig diagnosztizált összesen **12 megerősített nyugatnílusi láz eset** (az esetdefiníciót l. a mellékletben) kísérelőirata és az illetékes epidemiológusok által elvégzett járványügyi vizsgálat során összegyűjtött információk alapján a következők állapíthatók meg:

A megbetegedések közül **hét augusztusban, öt szeptemberben** fordult elő, az első beteg tünetei augusztus 12-én kezdődtek (ábra). A betegek **kétharmada férfi**, egyharmada nő volt. A legfiatalabb beteg 16 éves, a legidősebb 80 éves (**medián 52 év**). **11 betegnél** a megbetegedés a láz mellett **idegrendszeri tünetekkel is** járt. Ezen 11 esetben a vírusvizsgálatkérő lapon a beküldő orvos által megadott iránydiagnózisok a következők voltak: meningitis serosa – 5 beteg, encephalitis – 4 beteg, meningoencephalitis – egy beteg, kullancsencephalitis – egy beteg. Egy esetben infectio virosa volt az orvos által feltételezett diagnózis. **Minden beteg meggyógyult.**

A megbetegedéssel kapcsolatos aktuális információk az OEK honlapján, illetve az EPINFO-ban megtalálhatók.